

GAZETA LWOWSKA.

Czwartek

N^{er.} 9.

21. stycznia 1841.

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe: Z Wiednia. — **Zagraniczne:** Ameryka. — Anglija: Upadek repeal-agitacyi. — Francyja. — Belgija. — Prusy. — Królestwo Polskie. — Turcyja. — Grecyja. — Indyje Wschodnie i Chiny: Śmierć Króla Lahory. — Poddanie się Dost Mohammeda. — Sprawy chińskie na ukończeniu. — *Wiadomość z ostatniej poczty:* Pogłoska o rewolucyi w Madrycie i obwołaniu Rzeczypospolitej. — *Nowiny Lwowskie.* — *Wiadomości handlowe i przemysłowe:* Lwów. — Warszawa. (*Dodatek nadzwyczajny.*)

Wiadomości krajowe.

— Z Wiednia. —

Dnia 11. stycznia r. b. odbyło się tutaj roczne posiedzenie wydziału uprzywilejowanego austriackiego banku narodowego. Udzielamy tu niektórych główniejszych dat ze zdania sprawy gubernatora tegoż banku:

Interesa eskomptowe doszły w ciągu roku 1840 do 72,981 sztuk efektów (wexlów), w wartości 305,518,653 zr. 54 kr.

Interesa pożyczki podniosły się w r. 1840 do 56,364,722 zr. 55 kr. w zastawach, na które zaliczono 34,594,200 zr.

Czyste interesa depozytowe doszły w r. 1840 summy 76,055,509 zr. 9 kr.

Całkowity stan wszystkich kass z dniem 31. grudnia r. 1840 był 58,434,159 zr. 20 $\frac{1}{4}$ kr. Ogółem była w roku 1840 w obrocie summa 2,015,648,167 zr. 53 kr.

Dochody instytutu w r. 1840 uczyniły ogółem	5,543,113 zr. 54 $\frac{3}{4}$ kr.
wydatki zaś	902,881 zr. 3 $\frac{1}{4}$ kr.

pozostaje tedy czystego docho. 4,640,232 zr. 51 $\frac{1}{4}$ kr.

Ten czysty dochód rozdzielony na 50,621 akcyj, daje na każdą akcyję rocznego zysku 91 zr. 39 $\frac{1}{5}$ kr. Ponieważ za pierwsze półrocze 1840 r. już 40 zr. zapłacono, pozostaje tedy jeszcze 51 zr. 39 $\frac{1}{5}$ kr., z których dyrekcya banku za zezwoleniem c. k. prezydium kamery nadwornej, począwszy od dnia 12. stycznia r. 1841, wypłaca za drugie półrocze r. 1840 na każdą akcyję po 49 zr. jako dywidendę, a reszta t. j. 2 zr. 39 $\frac{1}{5}$ kr. od każdej akcyi, czyli w ogóle 134,963 zr. 51 $\frac{1}{4}$ kr. złożona została do funduszu rezerwowego instytutu bankowego na rok 1841, któryto fundusz wzrósł już do 6 $\frac{1}{2}$ milionów zr. m. k. przeszło.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka.

Nowo-jorski *Herald* donosi, że sławna tancerka Fanny Elsler, wybiera się w podróż do Hawanny i Nowego Orleanu, i dopiero na wiosnę do Paryża powróci.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Morning-Post z dnia 8. stycznia pisze: »Mamy powód do mniemania, że chrzest Następczyni trony odbędzie się dnia 10go lutego, w rocznicę zameżenia królowej.«

Morning-Chronicle z dnia 2. stycznia donosi, co następuje: »Pisma francuzkie zajmują się ciągle notą, podaną gabinetowi tuileryjskiemu przez rząd rossyjski. Wyjaśniają one tę notę w swym interesie i chęcią, by traktat z dnia 15go lipca był innym zastąpiony, który Francyja mogłaby z honorem podpisać. Traktat podobny może być tylko dziełem czasu i obrad, do której Francyi pierwiej przystąpić należy. Skutki sprawy wschodniej odpowiadać powinny uzyskanym wypadkom. Jakkolwiek jest życzeniem, by sobie Francyja do przychylności skłonić, nie może to jednak stać się kosztem Sultana i jego prawnych nadziei.«

Umieszczona w *Morning-Chronicle* wiadomość: że Rejencyja hiszpańska przyjęła pośrednictwo Anglii w nieporozumieniu z Portugaliją, zbija domysł tak w pismach francuzkich jakoteż w angielskich organach torysowskich wyrażony, jakoby *Espartero* sprawy o żegludze po rzece Duero tylko za pozór chciał użyć, dla zaspokojenia swęj duma i dla zatrudnienia armii hiszpańskiej. Z jakiego zresztą stanowiska rząd angielski przy pośrednictwie swoim w tym sporze wychodzić będzie, powziąć można niejako z następujących uwag pomienionego ministeryjalnego dziennika: »Kraj«
wiadania *Chronicle*, »który ujście jakiej

rzeki posiada, i zamyka takowe handlowi narodów, dalej nad jej brzegami mieszkających, politykę tę nie na długo utrzymać zdoła w obecnym stanie Europy. Gdyby Holandya n. p. chciała dłużej zamykać Ren, albo Rossyja stawiać zapórę przed Dunajem, albo gdyby Król Hanowerski chciał dłużej tamować żeglugę po Elbie, na jednoby to wyszło, jak gdyby który z lenników chciał postawić zamek na panującym nad głównym gościńcem przesmyku i zmuszać podróżnych, by mu ęto opłacali. Być może, iż Portugalczycy zawistnem na to patrzą okiem, że wina hiszpańskie znajdują pokup w Oporto; że płody i wyroby kastyljskie płyną teraz w dół rzeki Duero wprost do morza Atlantyckiego, a w górę rzeki idą w regularnym handlu inne do Kastylii potrzeby, podczas gdy dawniej przemycane być musiały; lecz co Portugaliya tym sposobem bezpośrednio traci, to przez te związki na przyszłość dostatecznie odzyska. Przytém względem tych wszystkich artykułów handlowych, których konkurencyi Portugaliya najwięcej się obawia, mogła była zabezpieczyć się wyraźną stypulacyją. Zresztą za lat dziewiętnaście wolno będzie Portugalii zamknąć znowu rzekę Duero, którąto czynnością przynajmniej nie nadwęgryży wtedy uroczyscie zawartego traktatu.* — Pomienione pismo mniema w końcu, że załatwienia téj sprawy spornéj przez pośrednictwo Anglii, stanie się zapewne powodem do przywiedzenia do skutku traktatu handlowego między Hiszpaniją a Angliją.

W liście z Dublina, umieszczonym w dzienniku *Globe*, wystawiono takzwaną *repeal*-agitacyję jako bez wszelkiej nadziei osiągnięcia skutku i jako już wupadku będącą. Po-miedzy uczestnikami w *repeal*-zgromadzeniach nie spostrzegają teraz żadnego męża, któryby miał znaczenie i wpływ, wyjąwszy O'Connell'a i jego najbliższych stronników. Mimo tego, jak powiadają, agitacyja ta nieczmiernie sprawie liberalnej zaszkodziła, ponieważ właśnie w chwili, kiedy zgoda była najpotrzebniejszą, sprawiła zatargi i rozdrowienie, co wywarło wpływ szkodliwy na wybory do opróżnionych z Irlandyi posad parlamentowych. Zobowiązanie, jakie O'Connell na *repeal* o włożył, by nosili suknie tylko z wyrobów irlandzkich, za wielki błąd poczytano, który już naprawiać zaczęto. *Spectator* uważa nawet, że O'Connell pod względem sprawy *repealu* znacznie już z tonu spuścił, i okazując się skłonnym naśladować postępowanie ulsterskiego stowarzyszenia, chce się przyłączyć do reformistów angielskich, dla uzyskania obszernego prawa wyborów; lubo często piérwój oświadczał, że Irlandyja niczego już od radykalistów angielskich spodziewać się nie może. Wszystko

zresztą zależeć będzie teraz od przyjęcia lub odrzucenia bilu Stanleja pod względem zapisywania wyborców. Co dotąd O'Connell uczynił, nie miało wielkiego znaczenia. Ale gdy bil pomieniony przez parlament przejdzie, natenczas zrzuci on maskę i istotną walkę rozpocznie.

Francyja.

I zba parów odbyła dnia 4go stycznia posiedzenie, na którym byli także obecni w Paryżu Kochinchinczykowie, i nad tém dla siebie zupełnie nowém widowiskiem zdawali się niemalo zadziwiać. — Z porządku dziennego przypadł wniosek do ustawy, głosowany właśnie przez izbę deputowanych, a zezwalający na kredyt dodatkowy 700,000 fr., dla wsparcia obcych emigrantów.

Komisyya izby deputowanych, rozpoznawająca z polecenia wniosek do ustawy pod względem obwarowania Paryża, zajmowała się na posiedzeniu dnia 4go b. m. wyłącznie sprawą przeatrzeni, która ma być wytkniętą dla wojskowości. Po cztero-godzinnej naradzie, przyjęto uchwały następujące: 1) zatrzymano określenie co do administracyi, tudzież linii akcyzynéj obwodu Paryża, podług życzenia delegacyi paryskiej; 2) ustanowiono przestrzeń dla wojskowości, rozciągającą się na 250 metrów w około muru Paryż opasującego, i wokoło każdéj odosobnionej warowni; 3) odrzucono zażądane od delegacyi wynagrodzenie dla właścicieli, na których przez wytknięcie przestrzeni dla wojskowości, pewien rodzaj częściowego wywłaszczenia gruntów przypadnie; jednakże komisyya skłania się zdaje do zaprownowania, aby domy i stałe pomieszkania splecono. — Dnia 5go zamýślała komisyya zapytać w téj mierze o zdanie marszałka Soult'a, ministra spraw wewnetrznych, prefekta policyi i jenerała Dode, dyrektora obwarowań paryskich.

Słychać, że jenerał Bugéaud wybierze się w podróż do Algieru, zaraz po przedłożeniu przez pana Thiers'a sprawozdania o obwarowaniu Paryża.

Otwarcie procesu Darmésa ostatecznie na dzień 15. stycznia postanowiono.

Głoszą, że pani Laffarge odesłaną ma być do więzienia w Cadillac, gdzie karę swoją odbędzie. Zajmie tam ten pokój, w którym mieszkała żona Bankala, słynna niegdyś z procesu Fualdesa. Służąca, która dotąd była ciągle przy pani Laffarge, nie dostała pozwolenia towarzyszyć jéj tamże. Zresztą skazana zdaje się zupełnie poddawać swemu losowi. Lęka się tylko przywdziania włosiennicy, która jest zwykłą suknią więźniów tego rodzaju.

Pisma tulońskie donoszą, że działa przeznaczone do obrony grebli portowych, mają być teraz do Algieru posłane. Powstały z tąd ubytek ma być zastąpiony materjałem, będącym w zbiorowiskach Tuluzy, Strazburga i Metzu.

Syn byłego Króla Neapolitańskiego, Joachim Murat, wyładował z Anglii do Kalesu dnia 1. stycznia.

List z Algieru umieszczony w *Courrier Français* donosi, że od czasu rozpoczęcia tamże wypraw wojennych w upłynionym właśnie r. 1840, armija francuzka utraciła w Algierze 10 oficerów a 1598 podoficerów i szeregowych. Oprócz tego w różnych szpitalach Rejencyi jest obecnie 11,000 ludzi.

Belgija.

Dziennik bruxelski *Observateur* donosi, że dom bankierski Hope i spółka, kazał niedawno w mennicy utrechtskiej wybić kilka milionów złotych w dukatach holenderskich. Sądzą że takowe przeznaczone są do Petersburga, jako część pożyczki, temi czasy przez rząd rosyjski zawartą.

Prussy.

Do umieszczonej w ostatniej »Gazecie« naszej wiadomości, iż krawczyk Kienapfel biskupa warmińskiego Dr. Hatten zamordował, pruska *Staatszeitung* dodaje z Królewca pod d. 6. stycznia: »Człowiek ten mimo dowodów upornie dotąd wszystkich się wypiera. Zresztą odbył on już dawniej trzymiesięczną karę w twierdzy, za pisanie listów odgrажających. — Ośmdziesiątletnia gospodyni biskupa żyje wprawdzie jeszcze, lecz straciła mowę i zmysły, i trudno będzie tak dalece przyprowadzić ją do zdrowia, ażeby jakie zeznanie uczynić mogła. Królewski Sąd najwyższy posłał z tąd do Frauenburga pewnego znakomitego inkwizenta, a Rejencyja komisarza; oprócz tego udał się tam także brygadyjer żandarmerji.«

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 12. stycznia. —

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi, Król Polski, tudzież Najjaśniejszy Cesarz Austryjaki, Pragnąc urządzić i ustalić wzajemne stosunki póczt między Cesarstwem Austryjackim a Królestwem Polskiem, wyznaczili delegowanych do ułożenia i zawarcia w tej mierze układu, czyli konwencyi, co też w dniu 21. lutego (9. marca) 1810 r. w Wiedniu nastąpiło.

Konwencyja ta ratyfikowana została przez oba Rządy, w czasie nią oznaczonym, i jest już w wykonaniu. (G.P.)

Turcyja.

Seraskier Syrii, Isset Mehmed Basza, jadąc konno zranił się w lewą nogę wystrzałem z pistoletu, który wisząc u jego siodła przypadkowo wystrzelił. Lubo admirałowie angielskiej i austryjackiej floty posłali Baszy swych chirurgów, dla zajęcia się jego kuracyją; gdy jednak kula aż do kości doszła, dotąd więc Basza nie mógł ruszyć się z miejsca, a przeto nie podobna mu było znajdować się nawet przy oblężeniu i wzięciu Akkii. Jego Sultańska Mość, jedynie przez wzgląd na ważność poruczonego mu urzędu, chcąc ażeby sprawy wojska przerwy nie doznały, a przytém ażeby pomienionego Baszę od dalszych nężeń uchronić i dać mu czas do zupełnego wyleczenia się, powierzył dotychczasowy urząd jego innej zasłużonej osobie. Wybór Sultana padł na Achmeda Sekeryję Baszę, dotychczasowego muszyra Diarbekru, którego waleczność i zasługi wojskowe; w obecnej wojnie wielką pochwałę uzyskały. Aż do przybycia jego, ma go Feryk (generał dywizyi) Selim Basza zastąpić.

Grecyja.

Według wiadomości w *Osseivatore Triestino* z dnia 7go grudnia, Następca tronu bawarskiego wyładował szczęśliwie w porcie pirejskim, z kładem dostojny podróżny w towarzystwie Króla Jmci Ottona, który naprzeciw niemu wyjechał, wjazd do Aten odprawił.

Indyje Wschodnie i Chiny.

Moniteur z dnia 5go stycznia zawiera o najnowszych wypadkach w Indyjach Wschodnich i Chinach, następujące depeszę telegraficzną z Marsylii z d. 2go otrzymane doniesienie konsula francuzkiego do ministra spraw zagranicznych, z Malty d. 28go grudnia: »Kurruk Syng, Król Lahory, umarł d. 5go listopada. W czasie pogrzebu, następca jego, No Nebal Syng, przypadkiem zabity. Szere Syng ma na tron wstąpić. — Sprawy chińskie są bliskie ukończenia. — Dost Mohammed ostatecznie poddał się Anglikom.«

W liście z Lahory, stolicy Pendszabu, donoszą pod dniem 5. listopada: »Dziś z-rana umarł tu chorujący już od dawna Maharadsza Kurruk Syng. Pogrzeb odprawił się o godzinie 11tej. Rancolesur Kunur, małżonka-faworyta zmarłego, i trzy inne żony poboczne, spalone zostały na stosie wraz z ciałem tego monarchy. Gdy orszak pogrzebowy sklepioną drogą do miasta powracał, spadł belek z bramy i nowego monarchy No Nebal Synga tak

mocno skalęczył, iż ten w kilka godzin potem umarł. Terazniejszemu współubiegającym się o władztwo Pendszabu jest Szere Syng, syn nieprawego łoża sławnego Rundszyt Synga, mający sławę walecznego wojownika. — Dpiszek z d. 9go listopada: »Ciało No Nebal Synga spalono dnia wczorajszego z dwiema jego żonami. Trzecią najmłodszą ocalił Szere Syng od śmierci w ogniu. Tym czasem słychać, że No Nebal zostawił jeszcze czwartą żonę, a zwłaszcza w ciąży, która z matką zamknęła się w warowni, i nie chce jej nowemu monarsze, Szere Syngowi, poddać.«

Do powyższych wiadomości z Lahory dodać jeszcze należy, że niemal powszechnie jest tamże to mniemanie, iż śmierć słabego na umyśle Maharadszacha Kurruk Synga, nie zaszła naturalnym sposobem; lecz syn jego No Nebal Syng (czyli tegoż stronnictwo) do tego się przyczynił. Jeżeli to tak w istocie prawda, to syna dziwnym sposobem dosięgła kara ojcobójstwa: tego bowiem, jak już wspomnieliśmy, wraz z Udan Syngem, synem Radszacha Gulab Synga, jadącym przy nim na sloniu, zabił belek spadły ze sklepienia bramy, który jeden z widzów w ciżbie stojący przypadkiem stracił. Ponieważ nie wiadomo jeszcze jak nowy władca Szere Syng względem kompanii angielskiej myśli, przeto zebrany razem angielski korpus obserwacyjny, pozostał na granicy Pendszabu, każdego czasu do wyruszenia gotowy. Pisma indyjskie nie tają tego bynajmniej, że medytatyzowanie tego ważnego państwa na wszelki przypadek nie jest już dalekiem. Zapewniają wprawdzie niektóre gazety, że ze śmiercią No Nebala, stan rzeczy w Lahorze przybrał znowu dla Anglików tak przyjazną postać, jak to było pod Rundszyt Syngem. Dodają także, iż teraz wiadomo, że wsparcia pieniężne, jakie Dost Mohammed z Lahory otrzymywał, nie pochodziły od Syków, lecz od przebywającego tamże złożonego z tronu Chana, który teraz z Pendszabu wygnanym będzie. — *Calcutta Englishman* mieści z Chitwy pod dniem 2. sierpnia wspomnianą już dawniej wiadomość, że porucznik Shakspeare z 400 uwolnionymi niewolnikami rosyjskimi odszedł ku granicy rosyjskiej i że Chan Chiwański zakazał w kraju swoim brać Rosyjan w niewolę lub sprzedawać za niewolników. — Z powodu stanu krytycznego w Lewancie i Egipcie, rząd bombajski zamyslał posłać d. 3go grudnia wojenny statek parowy do Odnogi Perskiej. — D. 29. listopada zawinął do portu Slughley okręt *Ottavia Carolina*, pierwszy sardyński okręt handlowy, jaki kiedy w Kalku-

cie widziano. Zaraz potem założono w Kalkucie agencję sardyńską.

Prostą drogą przez Alexandryję i Marsyliję otrzymano gazety z Bombaju do d. 1go grudnia r. z., z których *Allgemeine Zeitung* w ściśnionym wyciągu następujące zebrała wiadomości, a które z Syndu i Afganistanu bliższe podają szczegóły: »D. 25go listopada ogłoszone urzędownie ze strony gubernatora prezydencji Bombaju, że w przeciągu miesiąca października siła zbrojna pod rozkazami generała majora Sir Roberta Sale, wzięła warownie Czarykar, Tutan-Durra, Czulgah i Babusz-Ghur w Kuchistanie, północnym kraju górzystym Beludszów. Waleczny oficer ten w walnej i stanowczej bitwie pobit zupełnie d. 2go listopada armiję Dost Mohammed Chana, który po klęsce z d. 18go września raz jeszcze opór chciał stawić. Bitwa ta zaszła w pobliżu Baminu. Skutkiem téjże Dost Mohammed poddał się Sir Williamowi Macnaghten, rezydentowi angielskiemu na dworze Szacha Szudzy w Afganistanie. Na szczegółach o téj potyczce zbywa jeszcze; lecz że była zaciętą i krwawą z tego już wnosić można, iż ze strony angielskiej padło lub raniono wielu oficerów, między tymi Dra. Lorda. — Nussyr Chan Relatu w 5000 Beludszów uderzał d. 28go i 29go października powtórnie na warownię Dadur, bronioną przez 400 ludzi piechoty bombajskiej i garstkę konnicy pod kapitanem Macpherson; lecz go ze znaczną stratą odparto. Kapitana Macpherson lekko przytęm raniono. Dnia 1go listopada przybył major Boscawen do Daduru z posiłkiem 38go i 40go pułku piechoty armii bengalskiej, poczem na Nussyra Chana zaczęto uderzać. Pobito go i zmuszono do odwrotu przez wąwóz Bolanu.«

Następujące są najnowsze wiadomości z Chin, przywiezione wschodnio-indyjską pocztą. Wiadomości te dochodzą z Czuzanu do d. 1go, a z Makao do d. 6go października. Lin posłał posiłki wojska w pobliże Makao, i widocznie było jego zamiarem, pochwycić osiadłych tamże Anglików; jakoż niejakiego pana Staunton, nauczyciela w jednym z tamtejszych domów prywatnych, w istocie Chińczycy pojmali i do Kantonu odprowadzili, po nadaremnie wstawianiu się za nim władz portugalskich w Makao. Kapitan Smith z angielskiego okrętu *Druid*, postanowił uprzedzić zamiary Chińczyków. Dnia 19go września 180 Sypahów z oddziału bengalskich ochotników, 120 żołnierzy od marynarki i 80 majtków, pod ochroną dział okrętów *Hyacinth* i *Larne*, wylądowało po stronie chińskiej baryjery w Makao. Po kilkugo-

dziennej kanonadzie do zaopatrzonej 24 działami warowni, Anglicy wdarli się doń, zagwoździli działą, wysadzili warownię w powietrze, spalili obóz Chińczyków i z powrotem odpłynęli. Z 2000 Chińczyków, którzy byli w utarczce, padło 50 do 60, i niemal dwa razy tyle raniono. Z Anglików ani jednego nie ubito, tylko sześciu raniono. — Dnia 15go listopada okręt *Cruizer* płynął z depeşami admirała Elliota w górę rzeki Hughley do Kalkuty. Elliot powrócił z zatoki rzeki Peho i od władz chińskich z największem poważaniem był przyjmowany. Depesze jego posłano natychmiast Cesarzowi do Pekinu, a ten wyprawił trzeciego mandaryna »Państwa niebieskiego«, dla rozpoczęcia układów. Posłano komisarzy do Kantonu, dla wejścia w postępowanie gubernatora Lin, które według zapewnień Cesarza, dźiać się miało bez jego wiedzy. (?) Słychać, że Cesarz Chiński przyrzekł wypłacić Anglikom dwa miliony funtów szterlingów, jako wynagrodzenie za zniszczone w Kantonie *opium*, a milion funt. szt. kosztów wojennych za wyprawę. »Przyrzeczenie to (powiada (*Overland*) może ma tylko ten zamiar, by na czasie zyskać.« Spodzielają się, że cała eskadra w połowie października na rzekę Bocca Tigris popłynie, a wtedy wszelkie spory w Kantonie załatwione będą. Zresztą d. 17. września okręty przewozowe *Thetis*, *Sophia* i *Minerva*, z nowemi z Madras posiłkami w wojsku, popłynęły ku morzom chińskim z Singaporem, z kąd wiadomości do d. 16. października dochodzą. Przez rozbicie się na wybrzeżach chińskich okrętu *Kite* z prowiantami, kilku oficerów angielskich dostało się w moc Chińczyków i jako jeńców zaprowadzono ich do Ningpo-fu; lecz się z nimi dobrze obeszli. Także kapitan Anstruther jest w ich niewoli; mały oddział chińskich partyzantów uprowadził go z Wyspy Czuzan.

Do powyższych wiadomości z Chin, *Calcuta Courier* z d. 15. listopada udziela jeszcze w dodatku z Czuzanu pod d. 30. września doniesień następujących: »Admirał Elliot wrócił tu dnia 28. t. m. z odnogi Petsze. Wypadki układów, w jakie przy ujściu rzeki Peho wchodził z wysłanym od Cesarza z Pekinu trzecim mandarynem Państwa, nie są jeszcze zupełnie wiadome; lecz tyle zdaje się być rzeczą pewną, że Cesarz skłania się do dania kapitanowi Elliot satysfakcyi, za wyrządzoną mu obrazę, i że gubernator Lin ma być ukarany zupełnie według żądania Anglików. Zdaje się w istocie, że przed Cesarzem tajono postępowanie Lina, które wszakże wielu jego dworzanom dobrze było wiadome. Cesarz wyznaczywszy admira-

łowi angielskiemu miasto Kanton za miejsce do załatwienia sporów, kazał oświadczyć mu, że lubo nie powątpiewa o prawdzie angielskich skręśleń tej sprawy, byłoby jednak niesprawiedliwością, gdyby Wice-króla Lin nie wysłuchawszy go sądzono; dla tego pićrwej w Kantonie ściśle nakaże śledztwo. Dwór chiński mógł użyć tej wymówki dla oddalenia od stolicy angielskich okrętów wojennych; to Cesarzowi powiodło się; ale wyprawa mimo tego jednak coś uzyskała: okręty nasze zbadały po części zatokę Petsze i ujście rzeki Peho; Cesarz zmuszonym się ujrzał przemawiać grzecznie do Anglików, których dotąd »barbarzyńcami« mianowano, a Wiktoryję nie nazywa odąd »obowiązaną do płacenia haraczu barbarzyńką«, lecz »Królową wielkiego narodu.« — Według dalszych wiadomości, dwór chiński, oprócz nadmienionych wyżej wynagrodzeń pićnieżnych, miał ofiarować jeszcze Anglikom w trwałą posiadłość Wyspę Lemę, Makao i wstęp do Bocca Tigris, w zamian za Wyspę Czuzan, której zajęcie przez obcych, tak daleko na północ położone, jest Cesarzowi bardzo niedogodnem. Czuzan opisują zresztą za nader niezdrowe miejsce; w wojsku angielskiem, a mianowicie w owym z Europy, bardzo wielu tamże umiera.«

(Wiadomość z poczty dzisiejszej.)

Hiszpanija.

Dnia 6go stycznia rozeszła się na giełdzie paryskiej wiadomość, że powstanie rewolucyjne obaliło Espartera i Rzeczpospolitą w Madrycie dnia 1. stycznia ogłoszono. Ale ponieważ milczy o tém wieczorny dziennik ministeryjalny (*Messenger*), który sam jeden tylko mógł być o tém telegrafem zawiadomiony, i także inne pisma paryskie z d. 7. t. m. nie o tém nie wspominają, przeto wiadomość ta nie zdaje się być jeszcze uzasadnioną. — Tymczasem jednak wielkie zaburzenie w Madrycie panowało.

NOWINY LWOWSKIE.

Nadmienimy naszym czytelnikom o dwóch balach, które dane były d. 18. i 19. b. m. Pićrwszy z nich wyprawiło przez subskrypcyję przedsiębiorstwo teatru niemieckiego w miejskiej ređutowej sali. W tym zamiarze sala ta była bardzo wytwornie i pięknie udekorowana, rzęśisto oświetlona, a mianowicie postarano się o to, iż kurytarz na pićrwszem pićtrze ocieplono. Garderoba do składania płaszców była na pićrwszem pićtrze, a pokoje przy sali w bardzo ładny *buđoir* zamieniono. Podobnież wytwornie był

buffet przyozdobiony. Dobrane towarzystwo niemal 500 osób bawiło się aż do czwartej godziny zrana. Drugi bal dany w salach na Strzelnicy przez tutejsze Towarzystwo muzyczne, był ile możliwości jeszcze piękniejszym niż pierwszy. Szczególniej muzyka tańców była wyborna i piękna, jak się tego po muzycznym zakładzie spodziewać należało. Gościło na nim około 400 osób, a między temi była prawie wszystka znakomita szlachta naszej stolicy. Największa wytworność panowała we wszystkich, jakoż całą tę zabawę tylko do balu na wielką stopę porównać było można. — Tańce Towarzystwa muzycznego wyszły już z druku i można ich nabyć tutaj we wszystkich księgarniach, równie jak i w Czerniowcach, Stanisławowie, Tarnopolu, Złoczowie, Przemyślu i Tarnowie. — W tém ostatniem mieście dawane będą w czasie zapust, jakieśmy już nadmieniali, świetne *kassyna*, na które się już przeszło 400 osób, nawet z pobliskich okolic, zapisało. Na pierwszym *kassynie* było około 300 osób. — Śpiewaczka panna Bothe występowała już dwarazy w niemieckiej operze jako *Tankred* i *Romeo*; lecz nie bardzo się podobała: głos jej nie ma już mocy, giętkości i pełności młodej śpiewaczki. — Dnia 18. b. m. odbył się uroczyste na rynku Jordan czyli poświęcenie wody. Y**

pochwale, że dziewczęta nie strzelały w końcu, jak dawniej bywało, co stając się dla nich nadto przykrą czynnością i dla widzów nie bardzo przyjemnym było popisem. (9)

* * *

Kończąc na dzisiaj nasze *Nowiny*, nie możemy jeszcze pominąć jednej, wprawdzie temi czasy dość powszedniej, to jest: że poczta wie-deńska z powodu złych dróg znowu bardzo spóźniać się zaczyna, i tak wczorajszą odebraliśmy dopiero dzisiaj, przy dawaniu »Gazety« naszej pod prasę.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Nieurzędowe.)

(1) *Lwów d. 18. stycznia 1841.* Ceny tutejsze w handlu hurtowym są teraz takie: Snu-mówki 20 stopniowej garniec po 17 kr., a onowitej 30 stopniowej po 26 kr. m. k. — Wódka nie zdaje się aby mogła pójść w górę, gdyż w tym roku każda niemal gorzelnia pędzi ją; za granicę nie ma odbytu i cały handel kończy się na potrzeby krajowej, co bardzo mało czyni.

Rzecz pszenicy 3 zr. 24 kr. do 3 zr. 36 kr., żyta 2 zr. 36 kr. do 2 zr. 48 kr., jęczmienia 2 zr. 18 kr. m. k. Zboże spada, gdyż właściciele dóbr z Żółkiewskiego i od granicy polskiej, których ziarno w ionych latach dla Gdańska kupowano, nie mając w tym roku żadnego w tę stronę odbytu, zgłaszają się z sprzedażą do Lwowa.

Cetnar łoju topionego 21 zr., przedziwa konopnego 9 do 12 zr. według jakości, potażu 5 zr. 30 kr., wosku 32 zr., oleju konopnego 14 zr., oleju lulanego 15 zr. mon. konw. Wszystkie powyższe artykuły są poszukiwane i mają się ku wyższym cenom. — Cetnar miodu z woszczynami 16 zr., patoki 16 zr. m. k. i mało na nie odbytu. — Cetnar kopru 14 do 15 zr. według gatunku, kmínu 7 zr. m. k.

Warszawa. — Kurs giełdy warszawskiej dnia 12. stycznia: Dukaty holenderskie od zł. 19 gr. 15 do zł. 19 gr. 15; listy zastawne nowe od zł. 96 gr. 15 do 96 gr. 23; kupon gr. 6²/₃. (K. W.)

TEATR POLSKI.

Jutro: *Biedny rybak*, komedyo-opera w 1 akcie; — którą poprzedzi: *Wzkradzenie*, komedycja w 3ch aktach.

Teatr polski. Dnia 18. b. m. po raz pierwszy komedya w jednym akcie z francuzkiego: *Mąż złapany*, i znana krotochwila ze śpiewkami, także z francuzkiego: *Dziewczeta pod bronią*. Pierwsza komedyjka na dowcipnej osnuta myśli: że niewiernego a przytém zazdrośnego męża żona we własne łowi sidła i zawstydzieniem karze, ma kilka niezłych położeń; szkoda tylko, że autor nie zakrył więcej uknowanego na ukaranie męża planu, byłby widzom większą sprawił niespodziankę. — *Dziewczeta pod bronią*; sztuczka ta nigdy bawić nie przestanie, ileż w przekładzie dowcipem napelniona, ma sceny prawdziwie komiczne. Wyetęp w mundurach i pod bronią siedmiu ładnych dziewczec, wykonywujących dosyć zgrabnie obroty wojenne, niemalo także przyczynia się do utrzymania téj farsy, którą tą razą panna Zamecka (Julija) śmiała gra swoja i ładnym śpiewem wielce uprzyjemniła. Jeżeli w niektórych scenach, mianowicie pod czas mniemanego napadu Turków, wkradła się przesada, usprawiedliwić to należy tytułem krotochwili i czasem karnawału. Zasługuje to zresztą ze wszech miar na

DONIESIENIA LITERACKIE MUZYKALNE I ARTYSTYCZNE.

W księgarniach

JANA MILIKOWSKIEGO,

w e

LWOWIE, STANISLAWOWIE I TARNOWIE

dostać można:

(Cena w monecie konwencyjnej.)

Im Verlage von

Zendler und Schaefer,
Buchhändler in Wien,

ist so eben erschienen und zu haben:

Erzählungen

von

allen Farben,

von

J. F. Castelli.

4. — 6ter Band. mit farbigen Titeln in Congress-Druckschlagen broschirt.

Preis. 3 fl. Con. Münze.

Inhalt:

IV Band. Die Erscheinungen auf dem Weg durch die Stadt. Ein allegorisches Märchen. — Peter=Paul und Paul Peter. Novelle. — Die Belagerung von Araf. Eine orientalische Erzählung. — Künstlerleidenschaft. Novelle. — Laura, oder die aufgeregte Phantasie. — Der Invalide. Eine kleine psychologische Novelle. — Die Mordehöhle. Kriminalgeschichte. — Drei komische Gespenstergeschichten. — Der Blinde von Clermont. Eine einfache Geschichte. — Memorian. Ein Märchen. — Ein muthwilliger Ju

gendstreich. Skizze aus dem Leben. — Die Kirche zum Glas Wasser. Sage.

V. Band. Das letzte Mittagsmahl. Eine kleine Erzählung. — Der Altar des Künstlers. Legendende. — Die Heilung. Humoristische Erzählung. — Der alte Ramin. Eine Italienische Sage. — Das Kofedastbüchchen. Gemählde aus dem Leben. — Die rächende Maske. Novelle. — Das Bild. Eine kleine Novelle. — Der Christinos. Historische Novelle. — Zwey Nächte in Rom. Novelle. — Die Zauberbrille. Ein Märchen. — Das letzte Opfer des Spiels in Paris. Eine Tagessbegebenheit. — Der Syetname. Tragikomische Erzählung. — Geschichte Rustans, Napoleons Leibmameluken. Aus dem Französischen. — Die Wahrheit. Ein Indisches Märchen. — Ein Mittagsmahl bey Beethoven. Eine phantastische Erzählung. — Das blaue Sacktuch. Eine rührende Geschichte.

VI. Band. Begriffe von Gott. Ein Märchen. — Die Verlorenschafft des Pflanzers. Erzählung. Vier kleine rührende Erzählungen, und zwar: 1. Lieber streben! Eine einfache Geschichte. 2. Die beyden Mütter. Wahre Begebenheit. 3. Der Kunstreiter. Eine kleine Novelle. 4. Der Bettler. — Die Verwandten. Ein Märchen nach dem Französischen. — Die Physiognomisten. Ein Märchen. — Fünf Tage auf dem Lande. Ein Lebensbild. — Die Pantoffeln des Sultans. Orientalische Erzählung. — Die Eroberung von Ipre. Skizze aus dem Italienischen Feldzuge. —

Wie stiftet man Heirathen? Ein Gemähde aus dem Leben. — Der Räuber Kara-Ally. — Zanubio und Teana. Eine Italienische Novelle. — Künstlerzerstreuung. Eine wahre Begebenheit.

Die im vorigen Jahre erschienenen ersten 3 Bände enthalten:

I. Band. Der große Rittmeister und das kleine München. Erzählung aus dem Leben. — Der Sargmacher. Nachstück. — Oberst Graf Chabert, Militärische Novelle. — Der Dichter. Traum eines Griechischen Philosophen. — Acht vernünftige Tage. Anekdote aus dem Leben eines Künstlers. — Der Grundsatz. Lebensskizze. — Die drey Riesen. Allegorische Märchen. — Die rothe Rose. Gräuelgeschichte aus dem Venedeer Kriege.

II. Band. Die schöne Jüdin von Wilkeitz. Novelle aus dem Russisch-Polnischen Kriege. — Fra Diavolo. Eine Räubergeschichte. — Meine Frau ist ein Engel. — Meine Frau ist ein Satan. Zwey Lebensbilder. — Das Nothwendige und das Ueberflüssige. Ein Märchen. — Capitän Rabe. Scene aus dem Militärleben. — Der erste und letzte Kuß. Wahre Begebenheit. — Der Unbekannte. Geheimnißvolle Geschichte.

III. Band. Die Vase aus der Provinz. Einfache Geschichte aus dem Englischen. Zwey Dorfkronen. Geschichtliche Novelle. — Die beyden Freunde, oder die Reise nach Mekka. Märchen. — Die Schauspielerinn eines einzigen Abends. Erzählung aus den Zeiten Ludwig des XVI. — Eine Nacht in der Dillgence. Komische Skizze aus dem Leben eines meiner Freunde. — Das Partgitter. Räubergeschichte. — Canovas Jugendliebe. Eine Künstlernovelle. — Der rothe Mantel. Ein Nachstück. — Der Nagelschmied zu Paris. Biographische Skizze, zur Beobachtung für Väter. — Muff und Puff. Eine rührende Geschichte. — Die fire Idee. Eine einfache Mahlergeschichte. — Auge und Herz. Novelle.

**Bey
Zendler und Schaefer,
Buchhändler in Wien und Mailand,
ist erschienen, und in allen Buchhandlungen
zu finden:**

Serbiens Neuzeit,

in geschichtlicher, politischer, topographischer, statistischer und culturhistorischer Hinsicht dargestellt

von

Emanuel Thal.

196 und VIII Seiten. 8. 1840, elegant broschirt.

Preis 1 fl. 12 kr. C. M.

Dieses mit großem Fleiße unter Benützung von Urkunden und den besten Quellen an Ort und Stelle verfaßte Werkchen biethet Authentisches über die Geschichte und Verhältnisse dieses höchst bemerkenswerthen Landes dar.

**Bey G. Schubert in Leipzig
ist erschienen**

**Opernbibliothek
für
Pianofortespieler.**

**Potpourris nach Favoritthemen der
neuesten Opern.**

Für das Pianoforte allein

ausgezeichnet durch gediegenen Inhalt, äußere Eleganz und außerordentliche Wohlfeilheit.

**Jedes Heft kostet einzeln 1 fl. C. M.
12 Hefte zusammen aber 6 fl. C. M.,**

also nur der halbe Preis. Ausführliche Inhaltsanzeige über die bereits erschienenen 40 Hefte geben alle gute Buch- und Musikalienhandlungen gratis aus.